

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Volja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 229. — Štev. 229.

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 30th, 1936 — SREDA, 30. SEPTEMBRA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

TOLEDO—POZORIŠČE NEUSMILJENEGA KLANJA

General Franco zaplenil dosti streljiva in živeža

BEŽEČA REPUBLIKANSKA ARMADA SE UMIKA PROTI GLAVNEMU MESTU MADRIDU

Branilci Toleda so bili med dvema ognjema. — Osvobojeni branitelji Alcazarja so vladnim vojakom streljali v hrbet. — Izmed 1200 braniteljev Alcazarja jih je padlo 80. — Pri zavzetju mesta je bilo 1000 "gledalcev" ubitih.

TOLEDO, Španska 29. septembra. — Navzlic temu, da so vladni vojaki 10 tednov bombardirali Alcazar in pod njim dvakrat zažgali po več ton TNT, je bilo od 1200 braniteljev ubitih samo 80, ranjenih pa jih je bilo 500.

Na staro trdnjavo je bilo oddanih 6000 strelcev iz 75 milimeterskih topov in 400 strelcev iz šestpalčnih topov, predno je armada generala Franca zavzela Toledo in osvobodila junaške tovariše v Alcazarju.

Ko so Marokanci vdrlj v mesto, so prihiteli kadeti iz kleti pod Alcazarjem in so se vrgli vladnim četam v hrbet. Po ulicah se je vnel boj na bajonete.

V nekaj urah so bili vladni vojaki kot razgnana čreda in so skakali čez vzhodni zid mesta ter preplavali reko med ognjem iz aeroplanov upornikov.

Med pouličnimi boji je bilo tudi ubitih okoli tisoč "gledalcev". Srečanje med ogorelimi rešitelji in bledimi kadeti, ki so pridrveli iz temnih kleti, je bilo dramatično. Vojaki so se med seboj objemali in poljubovali.

General Franco je pri zavzetju Toleda dobil velike množine vojnega materiala in živeža, katerega je njegova vojska zelo potrebovala.

General Franco bo takoj pričel prodirati proti Madridu in ne pričakujejo velikega odpora prej, kot nekaj milj pred glavnim mestom.

Predno bo njegova vojska prešla k naskoku na Madrid, bo general Franco pozval posadko k predaji. Ako mu vladni vojaki prostovoljno ne predajo mesta, ga bo pričel bombardirati. Madrid ima skoro milijon prebivalcev.

V Alcazarju je bilo samo 1200 kadetov z ženami in otroci vred, ne pa 1700, kot je bilo doslej domnevano. Žena, otrok in starih ljudi je bilo 500. Tekom obleganja sta bila v Alcazarju rojena dva otroka.

V bojih za Toledo je padlo okoli 500 vladnih vojakov; uporniki so imeli le lahke izgube. Bežeča republikanska vojska se je obrnila proti Madridu, toda se ni mogla poslužiti ceste proti severu, ker so jo legijonarji zasedli, temveč so morali izbrati slabejšo cesto preko Aranjueza ob reki Tagus.

SAN SEBASTIAN, Španska, 29. septembra. Navzlic grožnji vladne posadke v Bilbao, da bo postrelila 1500 fašističnih ujetnikov, je uporniška artilerija z bližnjih hribov štiri ure bombardirala mesto. Ob istem času pa je šest aeroplanov metalo na mesto po 550 funtov težke bombe.

Porušeni je bilo brez števila poslopj in najbrže je tudi bilo ubitih mnogo ljudi.

Bombardiranje se je pričela nekaj ur za tem, ko je guverner mesta zagrozil, da bo dal postreliti vse fašistične ujetnike, ako bi uporniki pričeli bombardirati mesto. V nedeljo so ženske, ki služijo v vladni vojski, postrelile in poklale nad 200 ujetnikov, ker so uporniki pri bombardiranju mesta ubili 150 vladnih vojakov.

LINDBERGHOV OTROK JE BAJE NEKJE V TEX.

Je v oskrbi neke tujke. — Gov. Hoffman je bil o tem obveščen. — Odtisi prstov bi zadevo mogli pojasniti.

DALLAS, Tex., 29. sep. — Vse mesto govori o poročilu, ki ga je prinesel list "Times Herald" in ki pravi, da se nahaja Lindberghov otrok, ki je bil odveden leta 1934 in za kateri zločin je Richard Hauptmann plačal s svojim življenjem, v Dallasu v oskrbi neke tujke.

List pravi v svojem poročilu, da žena neprestano zagotavlja, da je v njeni oskrbi nahajajoči se otrok sin Charlesa A. Lindbergha. Pravi, da je hotela govoriti z guvernerjem države New Jersey Hoffmannom, ko je bil navzov na proslavi stoletnice Texasa, da pa je bila zavrnjena, češ, da je nemumna.

Gov. Hoffman, — tako pravi Times Herald, — je po telefonu govoril z nekim prijateljem v Dallasu ter mu rekel, da je o tej stvari nekaj slišal in da je bila že uvedena preiskava. Guverner je tudi rekel, da je popolnoma lahko dognati, ako je omenjeni otrok v resnici Lindberghov sin, kajti treba je samo primerjati odtise otrokovih prstov z odtisi prstov Lindberghovega otroka.

List pravi dalje, da bi moral dr. Condon, ki se je pogajal z odvajalci in jim je tudi izročil \$50,000 odkupnine, vprašati v prvi vrsti za odtise prstov, ne pa za obleko.

Otrok, ki se nahaja v oskrbi žene, je bil pripeljan v Dallas nekaj mesecev po odvedbi in se njegova starost in zunanost popolnoma vjemata z Lindberghovim otrokom.

"Times Herald" pravi, da je guverner Hoffman zopet na svojo roko, kot med Hauptmannovim procesom, uvedel preiskavo.

ABESINCI NE SMEJO VEČ POKLEKATI

ADDIS ABABA, Abesinija, 28. septembra. — Italijanski zavojevalci so danes prepovedovali Abesincem poklekati v znamenje pokornosti.

Te dni se je vršilo tukaj veliko slavlje, pri katerem se je pojavil tudi italijanski podkralj Adolfo Graziani. Ko so začeli padati Abesinci pred njim na kolena, jim je velel vstati, rekoč: — Samo sužnji počno kaj takega. Italija želi, da so vsi njeni abesinski državljani svobodni in da se zavedaajo takega dostojanstva.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDA.

POZIV NA LIBERALCE

Zavzema se za skupno fronto za zopetno izvolitev predsednika F. D. Roosevelta. — Naprednjaki se morajo postaviti proti nazadnjakom.

CHICAGO, Ill., 29. sep. — V svoji okrožnici pod okriljem Progressive National Committee pozivlja senator Robert M. La Follette napredne organizacije, da se združijo v skupno fronto za zopetno izvolitev predsednika F. D. Roosevelta.

La Follette ostro zavrača trditve Rooseveltovih nasprotnikov, da hoče Roosevelt vpeljati diktaturo. Z ozirom na vladne izdatke pravi La Follette, da so ameriški bankirji s svojimi posojili tujim vladam pod blagoslovom Hardinga, Coolidgea, Hooverja in Mellona bolj obtežili ameriško finančno stavbo kot pa vlada s svojimi izdatki.

"Napredni duhovi," pravi La Follette, "se morajo strniti v vrste, da stopijo nasproti nazadnjaškim silam, ki stojijo za guvernerjem Landonom. Dati moč in oblast zopet onim možem, ki so bili tekom Hardingove, Coolidgeove in Hooverjeve vlade slepi proti gospodarskim dogodkom, bi pomenilo popolni polom ameriškega gospodarstva."

FRANČOSKO ZLATO V NEW YORKU

Ko je včeraj dospel francoski parnik Normandie v New York, je pripeljal francoskega zlata v vrednosti \$24,000,000. Zlato je namenjeno za Federal Reserve Bank in za več drugih bank.

MUSSOLINIJEVA HČI BO OBISKALA ZDR. DRŽAVE

RIM, Italija, 28. septembra. — Danes se je izvedelo, da namerava Mussolinijeva hči Eda, ki je poročena z grofom Ciano, to zimo obiskati Združene države. Spremljala jo bo Amerikanka Natalija Coe, ki je poročena z italijanskim grofom Vitettijem.

PAPEŽ SE VRNE V VATIKAN

CASTEL GANDOLFO, 29. septembra. — 79letni papež Pij, ki je preživel tri mesece v tujem letovišču, se bo vrnil danes v Vatikansko mesto.

OBGLAVLJEN NEMŠKI VOHUN

BERLIN, Nemčija, 29. sep. — Nemški rabej je na dvorišču Moabit kaznilnice obglavljen Helmuta Kionko, katerega je sodišče 4. maja obsodilo na smrt, ker je izdal vladne tajnosti glede obrambe dežele.

GOZDNI POŽARI OGROŽAJO ZAPAD. OBAL

Zgorelo je že 9 oseb, 1500 jih je brez strehe. Prebivalstvo se boji, da bo veter zapihal proti zapadu.

MARSHFIELD, Ore., 29. septembra. — Prebivalci ob obrežju Oregona in severne Californije so v velikem strahu, da bi mogel zapihati veter od vzhoda. V tem slučaju bodo njihova domovja v nevarnosti pred požarom, ker se gozdni požari vedno bolj širijo in na nekaterih krajih drvi s hitrostjo po 7 milj na uro.

V malem mestu Banton je zgorelo 9 ljudi. Mogoče pa je število še večje. Ostali prebivalci, ki so zbežali iz mesta, so brez strehe, kajti kar je 1500 prebivalcev imelo, je zgorelo. Škoda znaša okoli \$1,500,000.

Prebivalci pomagajo vojaštvu okoli požarov sekati dreve in kopati jarko, da vstavijo požar. Mesto Coquille, o katerem je bilo včeraj pomotoma poročano, da je v plamenih, je bilo le malo poškodovano, toda ga bo zadela ista usoda kot Banton, ako se veter prevrže. V nevarnosti sta tudi Marshfield in Myrtle Point. Banton je bil v soboto ponoči v eni uri ves v plamenih.

Ob obrežju Oregona in v severni Californiji gore gozdovi na več sto krajih. Kot pravi gozdarski nadzornik Brundage, so nastali ti požari vsled ne previdnosti drvarjev, ki so zažigali trske. Oblasti se posebno boje za 1000 let stare smreke v severni Californiji.

ANGLIJA ZAPRLA KON- ZULAT

LONDON, Anglija, 28. sep. — Anglija je dala zapreti svoj konzulat v abesinskem mestu Gore, kjer je baje še vedno sedež abesinske vlade. To je storila zastranega, ker se razni abesinski rodovi pripravljajo, katere vlada je prava: negušova ali Mussolinijeva.

SOVJETI SO PREPOVEDALI AMERIŠKO ZASTAVO

MOSKVA, Rusija, 28. sep. — L. W. Henderson, ki nadomešča ameriškega poslanika, je edini človek v Moskvi, ki sme izvesti ameriško zastavo. Ameriški časniški poročevalci, ki so imeli na svojih avtomobilih male zastavice, so dobili povelje, naj jih odstranijo.

BURBONSKI PRINC NEVAR- NO POŠKODOVAN

DUNAJ, Avstrija, 28. sep. — Pri neki avtomobilski nezgodi se je danes smrtnonevarno poškodoval burbonski princ Alfonzo Carlos, svak bivšega španskega prestolonaslednika.

JAPONSKA ZOPET SVARI KITAJSKO

Japonski vnanji minister je pozval Kitajsko, da izbere med mirom in vojno. — Gen. Čjang Kajšek je na potu z juga.

TOKIO, Japonska, 29. sep. — Odnosaji med Japonsko in Kitajsko se naglo poostrujejo. Japonski vnanji minister Hatiro Arita je opozoril Kitajsko, da se nahaja na razpotju, ki vodi ali v mir, ali v vojno in da se mora Kitajska vlada naglo odločiti, kaj hoče imeti.

Arita je dal Kitajski še zadnjo priložnost, da sklene mir z Japonsko. Arita pravi, da je Japonska potrpežljivost minila in da je njena vojska pripravljena za vsak slučaj.

"Sedanja pogajanja se morejo končati samo na en način izmed dveh," pravi Arita. — "Ali bodo naši odnosaji zelo dobri, ali pa mnogo slabši. Tako ne sme več iti dalje."

Pred tem svarilom je izdal Arita Kitajski ultimatum, da bo japonska vojska izvedla vse potrebno za varnost Japoncev na Kitajskem, ako se pogajanja v Nankingu prekinijo.

Arita pravi, da je sedaj Kitajska na razpotju, ko se mora odločiti ako hoče Japonski podati roko. "Trdno upam, da bo Kitajska prišla našo prijateljsko roko."

"General Čjang Kajšek je dovolj mogočen," je nadaljeval Arita, "da prepreči protijaponsko propagando na Kitajskem. Kakor je mogel poravnati težavni politični položaj na jugu, tako mora poravnati tudi ta položaj, ki je važnejši za življenje Kitajske. Vse je odvisno od odkritosrčnosti kitajskih uradnikov v Nankingu."

ŠANGHAJ, Kitajska, 29. septembra. — General Čjang Kajšek je z aeroplanom v spremstvu sedmih drugih aeroplanov s svojimi svetovalci iz Kantona dospel v Nanchang v veliko veselje kitajske vlade, ker je prepričana, da bo polegla napetost, katero je povzročil japonski diplomatski pristisk.

MADŽARI HOČEJO V ABESINJO

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 28. septembra. — Dva tisoč džarskih vojni veteranov, ki so večinoma brez posla, je naprosilo italijanskega ministrskega predsednika Benita Mussolinija za dovoljenje, da smejo v Abesiniji vstanoviti madžarsko kolonijo.

LITVINOV ZA EVROPSKO KONFERENCO

Ta svoj predlog je zvezal v Ženevi z odgovorom Hitlerju. — Naziji in fašisti so smrtni sovražniki civilizacije.

ŽENEVA, Švica, 29. sep. — Sovjetski vnanji komisar Maksim Litvinov je v svojem govoru na zborovanju Lige narodov označil nemški nazizem in italijanski fašizem za smrtna sovražnika delavskih ljudi in civilizacije. Delegati smatrajo ta Litvinov govor za odgovor na Hitlerjev napad na boljše vike na nazijskem kongresu v Nuerenbergu.

Bistvena vsebina Litvinovega govora je bil predlog, da se skliče evropska mirovna konferenca, ki naj bi ne bila omejena samo na države, ki so članice Lige narodov. Litvinov želi, da bi bil ta konferenca sklicana po locarnski konferenci, ako pa do locarnske konference sploh ne bi prišlo, naj bi ta konferenca nadomestila locarnsko.

Ne da bi imenoval Nemčije, je Litvinov rekel, da nobena država, ki zastopa načelo nenakosti med narodi in smatra druga ljudstva za manj vredna, nima pravice pristopiti k Ligi narodov. Z ozirom na Hitlerjeve besede v Nuerenbergu "ako bi imeli Ukrajino," je rekel Litvinov: "Dežela, čije vodilni močje vodijo osvojevalno politiko in javno imenuje velike pokrajine tujih držav, katere nameravajo s silo odtrgati, ne morejo pošteno podpisati pravil Lige narodov."

"Sovjetski Rusiji," je nadaljeval Litvinov, "sploh ni treba odgovarjati na žaljive izjave, ker je na vse provokacije in blatenja prinesla dokaze svoje miroljubnosti."

Litvinov je svoj govor zaključil z zatrdilom, da sovjetska Rusija ni še nikdar pozivala na vojno proti državam, ki so postale plen nazizma in fašizma.

ADMIRAL SIMS UMRL

BOSTON, Mass., 28. sep. — Danes je tukaj nenadoma umrl admiral William S. Sims, ki je začasa vojne poveljeval ameriškemu brodogradu v evropskih vodah.

Star je bil 77 let. Zadel ga je srčna kap.

NOVI ITALJANSKI POSLANIK V WASHINGTONU

RIM, Italija, 28. septembra. — Mussolini je dal danes zadnjo navodila Fulviju Suvichu, novemu italijanskemu poslaniku v Washingtonu. Suvich bo odpotoval v četrtek proti Združenim državam.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakner, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
516 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
Za celo leto velja za Ameriko in
Kanado \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za četrt leta \$1.50
Za New York za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Subscription Yearly \$6.00
Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčjuje. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče naslani, da hitreje najdemo naslovnik.
Advertisement on Agreement
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven nedelj in praznikov
"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

PADEC TOLEDA IN ALCAZARJA

Kmalu po izbruhu španske državljanske vojne se je polastilo kakih tisoč kadetov, častnikov in vojakov starošvne trdnjave Alcazar v Toledu.

Ta posadka je simpatizirala s fašisti, toda pridružiti se jim ni mogla. V trdnjavo so vzeli tudi dvesto žensk in otrok ter precejšnje zalogo živil in municije.

Vladnim četam, ki so začele napadati trdnjavo, so se branileci ustavljali sedemdeset dni. Vode in živil jim je primanjkovalo. Slišali so, kako so vladni vojaki vrtali pod trdnjavo predore ter jih polnili z dinamitom.

Nad Toledom in Alcazarjem so se pojavljala vladna letala ter metala bombe v mesto.

18. septembra so vladni vojaki razstrelili v predoru pod trdnjavo dve toni dinamita ter pogladi v zrak ves jugozapadni del zidovja.

V nedeljo so pa zavzeli fašisti Toledo. Branilci Alcazarja so jih navdušeno pozdravili. Seveda ne vsi, kajti osemdeset jih je tekom obleganja padlo, nad petsto je bilo ranjenih.

Zdaj je cilj Francovih fašistov prestolnica Španske — Madrid.

Nihče ne ve, če bo zavzetje španskega glavnega mesta pomenilo konec državljanske vojne ali ne. In nihče ne ve, kakšno vladno bodo ustanovili uporniki, če pade Madrid in če zmaga v vojni.

O kraju Alfonzu, ki je moral pobegniti iz Španije leta 1931, pravijo, da potuje proti Gibraltarju. Po raznih mestih, ki so jih zavzeli uporniki (fašisti) plapolajo kraljeve zastave.

Dvomimo, da bi vstaši dobro napravili, ako bi spravili Alfonza nazaj na prestol.

Alfonz je slabši in vsa njegova družina je dedno obremenjena. Stari habsburški grehi se kaznujejo tudi nad špansko kraljevo rodbino.

Najbrž bo Španija dobila diktatorja. Vojaškega diktatorja kot sta poveljnika Mola ali Franco.

Mi se ne strinjamo niti z Mussolinijem niti s Stalinom, vsakdo pa mora priznati, da držita vsak svoj narod na vajetih.

Zelo značilen pojav v španski državljanski vojni je bilo tudi obstreljevanje mesta Bilbao. Španskim vstašem so pomagali italijanski in nemški letalci. Nemška in italijanska vlada nista tega niti zanikali niti potrdili.

Naj se konča sedanje klanje na Španskem tako ali tako, eno je gotovo, da bodo namreč Španci izgubili večino svojih bivših vladajočih razredov: duhovnike, trgovce in plemiče.

Edini vladujoči razred bo vstaška armada.

V njenih rokah bo počivala usoda španskega naroda.

NE POŠILJAJTE V PISMIH DENARJA V DOMOVINO!

Iz Ljubljane poročajo: Pošta ne nelegalne in nečastne poizkuse. Poštna direkcija v Ljubljani je preiskavo izvršila z izredno strogostjo in je ugotovila, da ljubljanske ambulantne pošte, ki je inkriminirano pošiljkovo prevzemala in oddaljala, ne zadene prav nobena krivda. Preiskava je dognala, da so poštni organi, ki so v Ljubljani imeli opravka s to vrečo, izvršili svoje delo z vso točnostjo in vestnostjo. Vse torej govori na možnost, da so bila pisma ukradena med Zagrebom in Splitom.

Po računu, da pošiljajo naši prekooceanski rojaki svojem v priporočeno pismo izgrubi, plačati pošiljatelju 50 švicarskih frankov v zlatu za oškodovano. Razen izselektiranih in njihovih svojcev, ki so bili oguljufani za težko pričakovane prispevke v dobi krize iz tajine, je torej s temi tatvinami tudi jugoslov. država oškodovana za okrog 50,000 Din.

Ko je upravnik pošte v Metkoviću opazil tatvino, je zadevo takoj prijavil policiji in svoji nadrejeni instanci, direkciji pošte in telegrafa v Splitu. Na to prijavo sta bila takoj aretirana šofer in lastnik avtobusa, ki vozi pošto od Splita do Metkoviča, a oba sta bila kmalu izpuščena, ker sta izpričala svojo nedolžnost. Preiskava, ki sta jo pokrenili policija in pošta, je dognala, da je bila tatvina izvršena na izredno rafiniran način. Vrečica je bila zaprta z običajno plombo, v kateri sta bila uklenjena oba konca vrvice, ki zavezuje vrečo. Enega teh dveh koncev se je tatu posrečilo prav previdno izvleči iz svinca, nakar je iz vreče pobral priporočena pisma, potem pa vrvice spet spravil nazaj v plombo in luknjico na prav strokovnjaški način spetno zadelal. Strokovnjaki, ki sta jih policija in pošta ravnateljstvo pritegnila k preiskavi, so ugotovili, da je moral urediti tat s to transakcijo najmanj dve do tri ure dela. Po tem je povsem izključeno, da bi bila tatvina izvršila šofer ali lastnik avtobusa, ker za takšen posej sploh nista utegnili najti časa.

Vsa znamenja torej kažejo, da so morala zagonetna pisma, v katerih so po vsej priliki naši izseljenci pošiljali svojem v domovino denarne podpore, izginiti v vlaknu, bodisi med Ljubljano in Zagrebom, ali kar je še bolj verjetno, med Zagrebom in Splitom, ki predstavlja še enkrat daljšo progo in nudi torej precej več prilike za takšne nelegalne in nečastne poizkuse. Poštna direkcija v Ljubljani je preiskavo izvršila z izredno strogostjo in je ugotovila, da ljubljanske ambulantne pošte, ki je inkriminirano pošiljkovo prevzemala in oddaljala, ne zadene prav nobena krivda. Preiskava je dognala, da so poštni organi, ki so v Ljubljani imeli opravka s to vrečo, izvršili svoje delo z vso točnostjo in vestnostjo. Vse torej govori na možnost, da so bila pisma ukradena med Zagrebom in Splitom.

Po računu, da pošiljajo naši prekooceanski rojaki svojem v priporočeno pismo izgrubi, plačati pošiljatelju 50 švicarskih frankov v zlatu za oškodovano. Razen izselektiranih in njihovih svojcev, ki so bili oguljufani za težko pričakovane prispevke v dobi krize iz tajine, je torej s temi tatvinami tudi jugoslov. država oškodovana za okrog 50,000 Din.

Iz Slovenije.

DRUŽINSKA TRAGEDIJA

V Zavetišču sv. Jožefa na Vidovdanski cesti se te dni zaključuje ena tistih vnebovpijajočih družinskih in socialnih tragedij, ki ob svojem spopetju zmerom vzvalov zanimanja najširšega občinstva, nazadnje pa se zagrebejo v pozabo, kakor da se ne tičejo ne človeka ne sveta.

Čitateljem utegne biti še v dobrem spominu senzacionalna zgodba o šestih strelkih, ki jih je na ginekološkem oddelku ženske bolnišnice sprožil dne 1. aprila brezposelni puškarski pomočnik Viljem Kramer na prav tako brezposelnega trgovskega sotrudnika Stanislava Pančurja, ko je s soprogom vred prišel k njegovi bolni ženi in svoji ljubavnici na obisk. Pančur, ki je 46 let star, medtem ko mu je žena bila ravno za polovico mlajša, je tedaj obležal smrtno zadet v mlaki krvi. Eden izmed izstrelkov mu je obšel tik ob hrbtenici, da je na desni nogi ohromel, a tudi sicer se mu zdravstveno stanje kljub najskrbnejši negi zdravnikov nikakor ni hotelo izboljšati. Kakor on sam na kirurškem oddelku, je tudi njegova žena vse odtlej ostala v ženski bolnišnici. Imela je precej hudo bolezen na maternici, od katere se ni mogla več odpomoči in je pred 14 dnevi podlegla.

Vse upanje pa so zdravniki izgubili tudi nad njenim nesrečnim možem in pred tednom dni so ga vsega iznemoglega in smrtno bolnega prepeljali iz bolnišnice v zavetišče sv. Jožefa, kje se s poslednjimi močmi bori za svoje življenje.

Za bednimi starši pa bo ostalo troje otrok, dva fantka in deklica v starosti od desetih let. Za zdaj so sirote našle še zavetja v vzgajališču na Vi-

Largo Caballero

novi ministr. predsednik španske republikanske vlade, ki še vedno zatrdno upa, da bo vladnim prostovoljcem uspelo poraziti fašiste pod poveljstvom generala Franca.

STOPA PO MLEČNI POTI

CHARLOTTE HENRY
Republic Pictures Zvezdnica,
nastopajoča v "Hearts in Bondage"

Ljubke zvezdnice vedo, da je sijajen stas odločilnega pomena. Vseled tega nočejo rizikirati živahnosti in mladosti z napornimi dietami za hujšanje. Zato večina zvezdnic pije mleko. To ohrani njihovo živahnost, ne da bi bile prizadete njihove vitke, romantične postave.

Hodite po poti zvezdnice. Kontrolirajte svojo težo ... in svojo postavbo ... s pitjem mleka. In če želite strokovnjaško shujšati, pišite po slavno BREZPLAČNO knjižico za shujšanje, "The Milky Way." Pošljite dopisnico s svojim imenom in naslovom na: Bureau of Milk Publicity, Albany.

THE STATE OF NEW YORK

ču, pred njimi pa vendarle leži najbolj temna, najbolj negotova pot v življenje.

SMRT UGLEDEGA SAVINJČANA

V torek 15. septembra zjutraj je nepričakovano na pragu domače hiše zadela kap Raku na Franca, po domače Kovača v St. Janžu. pri Rečici. Štel je 66 let. Bil je vedno zdrav in čil, tako da je prišla smrt res nepričakovano.

SMRT KOSI MED RUDARJI

Nestorju rudarskih upokojencev Martinu Drnovsku je sledil v grob 87-letni tovariš Martin Čebin, rudniški upokojenec in posestnik v Spodnjih Zavinah. Ob veliki udeležbi občinstva so ga pokopali v Zagorju.

Iz Jugoslavije.

KRVAVA BITKA S TIHOTAPCEM

V Djurdjevem dolu pri Kačaniku je trajala oni dan ogorčena bitka med tremi finančnimi stražniki in mnogimi tihotapeci od poldneva do poznega večera. V bitki je padeł preglednik kontrole Ivan Čačić, neki tihotapec pa je bil ranjen Ivan Čačić je dobil nalog, naj pregleda naselje Djurdjev dol, ker je baje tam skrita večja količina vtihotapljenega tobaka. Čačić je vzel s seboj tiančena stražnika Papa in Došljaka ter jima naročil, naj stražita neko hišo, dočim se je sam podal na dvorišče. Ko je govoril z gospodanjem, ga je nekdo od zadaj udaril s kolom, od nasprotni strani pa so začeli pokati streli. Stražnika sta svojemu poveljniku pritekla na pomoč in razvila se je srdita bitka. Tihoapeci so bili dobro skriti za hišami in dračjem, trije finančni organi pa so imeli za varstvo le nekaj kamenja. Bitka je trajala do poznega večera. Preglednik Čačić je bil zadet že od prvih strelav, a je težko ranjen obstrelil nekega napadalca. Med prevozom v bolnišnico v Skoplje je Čačić ljudim poškodbam podlegel.

ŽALOSTEN KONEC BIVŠE ŠPIJONKE

V Vrhu se je zastrupila na grobu svojega očeta Marija Balanova, ki je imela za seboj burno življenje. Ko je bila stara komaj 19 let, je zapustila hišo svojih staršev in se prepustila vrtincu pustolovskega življenja. Med vojno je postala rumunska špijonka in, ker je bila lepa in zelo spretna, je dosegla velike uspehe. V Temesvaru se je spoznala z višjimi oficirji avstro-ogrsk garnizije ter izzvalila od njih koristne podatke za rumunsko vojnisko službo. Po vojni se je vrnila v svoj rojstni kraj Jablaniko, kjer se je uspešno udeleževala v prevratnih dneih. Sama je izgnala iz občinske hiše madžarske oblastnike. Pozneje si je v Vrhu uredila gostilno "Jagodino" in večkrat je v zadnjih letih prišla z oblastjo v konflikt, ker je njena gostilna postala gnezdo prostitucije.

LITER KRVI ZA TI-SOČAK

Tudi v Zagrebu imajo več darovalcev krvi, ki se s tem deloma preživljajo. Nekateri lahko dvakrat na mesec dajo kri. Navadno vzamejo zdravniki darovalcu krvi enkrat mesečno do 500 kubikov krvi. Kubik krvi plačujejo po dinarju, tako da stane liter zdrave človeške krvi samo tisoč Din.

Preživite BOŽIČ

V STARI DOMOVINI

Cunardova progra priredi tri izlete v staro domovino. Vsi trije izleti se bodo vršili v času, da bo slehernemu, ki se jih udeleži, močje preživeti božične praznike med svojci.

IZLETI SE VRŠE NA PARNIKIH:

QUEEN MARY

ki odhaja iz New Yorka:

dne 2. decembra ter 16. decembra

BERENGARIA

dne 9. decembra

Na prvem izletu bo spremljal izletnike MILAN EKEROVIČ, član newyorškega urada Cunard Line; na drugem ALFRED MARKUS, ki je istotako član newyorškega urada; na tretjem pa HENRY WEBER, član škotskega urada Cunard Line.

Za vse podrobnosti glede cen, potnih listov, povratnih dovoljenj itd., se obrnite na:

POTNIŠKI ODDELEK "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

Kakšen bo uspeh svetovne gospodarske konference?

Nič lažjega ni kot odgovoriti na to vprašanje.

Mali se bodo morali zadostiti z drobtinami, ki bodo padle z mize velikih.

*

Francozi pravijo, da bo svet kmalu popolnoma bankrotiral. Njihova želja je, da bi v tem slučaju postala Francija upraviteljica konkurzne mase.

*

Neki slavni francoski učejak je rekel:

— Lepi ženski prav nič ni potreba, da je pametna. Popolnoma ji zadostuje, če je njen mož nekoliko prismuknjen.

*

Potovalni gledališki oder je priredil v malem mestu veselico. Pred začetkom je ravnatelj pogledal izza zavese, ali se je nabralo že kaj ljudi.

— Ali je kaj dobro zasedeno? — ga je vprašal eden izmed igralcev.

— Zaenkrat, — je odvrnil ravnatelj, — se nam ni treba prav nič bati, še vedno smo v večini.

*

Najboljši šofer je tisti človek, ki je globoko prepričan, da so vsi drugi šoferji norci ter se jim v primerni razdalji previdno ogne.

*

Dumas starejši, je rekel nekoč: Star samec se dolgočasi povsod, zakonski mož pa samo doma.

*

Vse bi bilo lepo, če bi se s cenami za vsakdanje potrebščine višale v enakem razmerju tudi plače delavca.

Pa žal ni tako. Cena potrebščinam šine bliskovito naglo v višino, plače pa lezejo po polževo za njo.

Ko se visoka cena in visoka plača skoro srečata, se zgodi tisto, kar se je dozdej še vedno zgodilo.

Plača delavca plane bliskovito naglo v nižino, dočim leze cena življenjskim potrebščinam po polževo za njo.

*

Perzijski učenjak Mirza Tahir se je peljal nekoč z mladim, preprostim mornarjem po morju.

Med vožnjo je vprašal učenjak mornarja, koliko molitvic iz Korana zna na pamet.

— Da, vam povem po resnici, nobene, — je odkritosrčno odgovoril mladi mornar.

— Nu potem si četrtno življenja zamudiš, — je menil učenjak.

Nekaj trenutkov pozneje je vprašal učenjak: — Ali mi veš kaj povedati o zvezdoznanstvu?

— Nič, — je rekel preprosti mornar, nakar je vzkliknil učenjak:

— Nu, potem si tudi drugo četrtno življenja zapraviš!

Čez nekaj trenutkov je spet vprašal učenjak: — Ali si se kdaj učil računstva?

— Ne, gospod. Nikoli nisem imel priložnosti, da bi se bil učil! — je žalostno odvrnil mladi mornar.

— Nu, potem si tudi tretjo četrtno življenja zapraviš! — je razlagal učenjak.

Komaj je bil izpregovoril te besede, ko je zadel čoln ob skalo in se jel potapljati.

Mornar je skočil po konci in vprašal učenjaka:

— Častitljivi, ali znaš plavati?

— Ne znam, — je zaječal učenjak in smrtna groza ga je obšla. Tedaj je vzkliknil mladi mornar:

— Nu, potem se okleni mojega vrata, da te ponesem na suho, drugače boš izgubil vse štiri četrtna življenja!

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 9.00	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.40	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 18.60	Lir 300
\$ 11.70	Din. 500	\$ 28.20	Lir 500
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 56.40	Lir 1000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 112.80	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVRGENE
ONNE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5. — morate poslati	\$ 5.75
\$ 10. — " "	\$ 10.95
\$ 15. — " "	\$ 16. —
\$ 20. — " "	\$ 21. —
\$ 25. — " "	\$ 26.25
\$ 30. — " "	\$ 31.50

Prjemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUŠNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO GL.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ALFRED WOLFSTEIN:

SLIKAR

Alexa je imela samo neznatno vlogo v velikem filmu. Vendar je pa bila sestra junakinje, deklet polno hrepenenja, toda brez ljubezni. Med odmorom premiere se je izprehajala med občinstvom. Čakala je, ali jo bo kdo izmed gledalcev spoznal v resnici.

V tem je namreč zapopadana slava filmskega sveta; spoznati nas morajo povsod, kjer se pojavimo. Alexa je sanjala o ljudski množici, da se bo množica ljudstva hitro zbrala okrog nje in da jo bo radovedno ogledovala. Bežala je, toda v divjem diru so jo ubrali oni, ki so jo spoznali, za njo pa naj je bila kjerkoli. Naj se ustavila v ameriškem pristanišču, naj je izstopila z ladje na rivi- jeri ali pa se nastanila kje v zakotni vasi — čudovita me- sanica prizorov, katerih so jo spoznali, jo je delala blazno, a vendar tako srečno.

Ljudska množica je pa hodi- la zaenkrat buče mimo, ne da bi se zmenila za njo. Alexa je že hotela zopet sestiti v svojo ložo, da bi se pri ponovitvi fil- ma še enkrat videla na beli ste- ni. Tedaj je pa pristopil k nji v zadnjem trenutku gospod in ji dejal, da jo je spoznal, da igra sestro junakinje. On da je slikar in v onih kratkih trenu- tkih, ko jo je videl na beli ste- ni, je dozorela v njem želja portretirati jo. Alexa se je smehljala presenečeno, da celo v zadregi. Bilo ji je takoj jas- no, da gre pri tej ponudbi za drugo, lahko bi rekli starejšo umetnost, pred katero se mora član mlajše umetnosti nehote skloniti, kaj šele da bi jo motril z viška.

Slikar, mimogrede rečeno mož čedne zunanosti in visoke postave, ozkega obraza, veli- kih oči in bujnih las, ki bi ga bila takoj sprejela za partnerja v filmu, se ji je ponudil za spremljevalca. Ko sta prišla iz zatohlega in valovečega ki- na na sveže ulice pod jasno ne- bo, je dejal, da ji bo kot film- ski igralci gotovo mučno, da stoji njegove postave nepre- mično, da pa bo njen obraz na njegovem platnu dobro zadet. Pri teh besedah je bilo njemu samemu v njeno veliko veselje

nerodno. Njegovi umotvori, je dejal, se ne smejo primerjati s filmskim trikom v arhivu, kaj- ti on dela za večnost.

Ko sta se že poslavljala, mu je Alexa obljubila, da mu bo sedela v njegovem ateljeju. Do tistega dne je prebila čas v spo- ltljivem nemiru. Še zdaj so na svetu mladi ljudje ki se jim vidi vse, kar sega iz globine preteklosti v drugačnem svitu veličine. Razen tega je Alexa skrivaj dvomila o filmu. Spo- znala je pri tej priliki razloče- neje, da je sanjala o sebi, kot o zvezdi, pri tem je pa čutila, da ni dorašla niti najmanjšim vlogam. Naenkrat je bila to slabotna mlada ženska, ki se je rada dala slikati namesto fil- matu. V razpoloženju, ki ji je bilo odrešenje, se je napotila slednjič k umetniku.

Odprl ji je sam. Razen nje- ga ni bilo nikogar tam. Mnogo divanov je stalo okrog prostra- ne svetle sobe. Sedla je na najpestrejšega, polna pričako- vanja. Sredi svojih slik je bil žareč kakor bog. Z njim naj bi danes stopila v večnost.

Potem so jo presenetile po- časne kretnje, s katerimi je us- tvarjal svojo umetnost. Drega- tajočih ust, med globokim dihanjem in z zaprtimi očmi je začel delati. Nastajajoče slike ni mogla videti. Toda če je bi- la po barvi in obrazu tako ži- va, kakor so dale slutiti njego- ve vedno živahnejše kretnje, je nastajala mojstrovina. Goto- vo ji je bila tudi podobna, kaj- ti njegove oči so se ustavljale na svoji poti med platnom in njo mnogo raje in dalje časa na nji, kakor na platnu. Nje- gove oči so vsesavale vase njen obraz in njeno telo s tako top- loto, da se je včasih kar zdrz- nila kakor obžgana. Ti žarki, ki se slednjič kar niso hoteli odvrniti od nje, so zadevali njene lase, njene ustne, njena nedrija. Komaj je še prenaša- la tako strastno delo in vendar si ni želela presledka. Ko so ga po poklicali k vratom, je iz- koristila ta trenutek, da je po- gledala, kako se je slika že po- sečila in radovedno je pogle- dala za vogal stojala.

Platno je bilo prazno.

Alexa je imela še toliko ča-

sa, da je sedla nazaj. Slikar je pa moral za danes delo pusti- ti, čeprav je hotel, kakor je tr- dil, baš priti do glavnega. S toplim pogledom jo je prosil, naj pride drugi dan zopet.

Da je bila Alexa že drugi dan zopet pri njem, bi se zde- lo pri taki slepariji čudno vsa- kemu mislečemu človeku. To- da spoznala je, da se je sama varala mnogo hujše. Ona, do- zdevna filmska umetnica, je namreč sprejela to kot odrešil- no resnico, da jo ta umetnik, ki jo hoče slikati — da jo ta mož kratkomalo ljubi. Ženska sem, je pomislila in zadržala v povsem novi radosti. Ne znam nič drugega, nego biti ženska, to je vse in to je dovolj. Gotovo je vedela to že vse te mesece, toda šele zdaj se ji je zdelo, kakor da je porodila sladko dete.

Ob vstopu se je sicer delala kakor da prihaja z moralnim poslanstvom prisiliti tega smeh- ljajočega se ljubčka k temu, da bi se resno posvetil svoji umet- nosti. Najprej se je še dala po- saditi njegovim nežnim rokam točno na isto mesto pestrega divana. Poželjivi pogled, ki se ni hotel več odvrniti od nje, je vodil potem k nasprotni takti- ki. Dokler je stal pri stojalu, je gledal danes mnogo dalje na prazno platno, nego na njo. Bil je torej vendar le zanimiv zapeljivec, ki je izrabil svojo umetnost kot plašč za svoje strastne naklepe. Saj bi ven- dar ta komedija ne bila dostoj- na moza tako ognjevite zuna- njosti. V krasnih mogočnih in vendar tako nepotrebnih pote- zah je vodil z roko čopič, ma- hal je s paletto, njegove oči, nje- govo čelo je žarelo v praznoto pred njim. Da bi pa videz ven- dar le utrdil, je nekam povsem zatopljen v svojo umetnost ved- no redkeje pogledoval na Ale- xo, hoteč pri tem gotovo s čim večjim presenečenjem nastopi- ti kot ljubček. Bila je samo ne- varnost, da bo moral ostati ne- koliko smešen, če bo še dolgo delal tako v zrak. Prišli, pusti to igro, pridi k meni. Zatisni- la je oči, in čutila, kako se je dotika, odprla je oči, on je pa še vedno stal pred svojim pra- znim platnom. Naslonila se je nazaj, njeno naročje je hrepe- nelo po poljubu. Pridi k meni, tam vendar nimaš kaj delati z menoj, tam si svojo umetnost že opravil, pusti svojo umet- nost, da boš moj, kakor sem jo opustila jaz. Kaj je umet- nost proti ljubezni?

Kar je stopil k nji, jo prijel za roko in odvedel kakor na ples po ateljeju. Včasih se je ustavil in čakal. Z dražestno nestrpnostjo je dejala: — Ali smem pogledati sliko? In s porogljivo nežnim pogle- dom je stopila z njim pred sto- jalo. Ostrmela je. Njen obraz je zrl na njo v krasnih barvah s strastnim izrazom. — Je vam všeč? — je slišala njegovo vprašanje. Slika se mi je posrečila tem bolj, ker sem bil večeraj nekoliko zalju- bljen v vas, danes je pa prevla- dala v meni umetnost. Tako sprememba stopnjuje delo. Ležala je, dočim je on še sli- kal. Sama ni vedela, kam bi šla. Zdaj se je zapisala ljube- ni, toda bila je prazno belo platno. Ko je pustil umetnik Alexo za hip samo, je izginila.

V letošnjem Koledarju je par lepih kratkih po- vesti, ki bodo zanimalo ljubitelje leposlovja.

General Emilio Mola

ki poveljuje vstašem severno od Madrida. Splošno se dom- neva, da general Mola eden najbolj zmognih španskih po- veljnikov.

ŠESTDESET KOZARCEV PLZENJSKEGA PIVA

Dva trgovca z dežele sta pri- šla v Prago, da bi tam opravila neki posel. Vse je šlo v redu, dosegla sta ceno, ki sta si jo želela za svoje blago, pa sta skle- nila, da bosta ta uspeh primer- no proslavila. Sedla sta v neko točilnico, naročila dobro jed, nato sta začela piti pivo. Bolje bi bilo povedano, da sta pivo žrla, kajti natakari je imel pol- no dela, da je gasil njuno žejo. Ko sta končno v pozni uri za- pustila lokal, se je izkazalo, da sta zvrnila vase skupaj 60 ko- zarcev plzenjskega piva, vsak po trideset.

Da bi se pred spanjem nau- žila še malo svežega zraka, sta sedla v nekem parku na klop in tu sta si domislila, da bi si delila izkupiček svoje kupčije. Za blago sta bila prejela osem tisočakov. Gladka delitev se jima je zdela preveč banalna, pa sta sklenila, da si izbereta veselejšo delitev. Na zadnje sta sklenila, da bosta bankov- ce razrezala in vrgla v zrak. Vsakemu naj bi pripadalo toli- ko, kolikor bo mogel kosčkov ujeti. Tako sta storila. Ni- sta pa računala z vetrom, ki je kosčke bankovcev pognal na vse grede in grme. Sredi pobi- ranja je možakarja prijel span- nec in zjutraj ju je paznik na- šel pokojno speča na neki klo- pi. Čeprav sta sedaj preiska- la ves park, nista mogla dobi- ti nobenega kosčka bankovcev več. "Originalni" način, ka- ko sta si delila izkupiček, ju je stal več nego polovico tega iz- kupička.

NOV PRIPOMOČEK ZA ČI- TANJE V POSTELJI.

Mnogi ljudi ima navado čita- ti v postelji. Ta navada sicer ni zdrava, ker utruja, toda kdor jo enkrat ima, se je pač ne mo- re iznebiti. Primeri so seveda, da je takšen "nočni bravec" mož, žena pa ne, ali pa narobe. Za takšne, ki jih moti svetilka v nočnem miru, je konstruiral neki inženir rokavice s svetlob- nimi prstnimi konci. Svetloba ki jo daje naprava na koncu prstov, je dovolj močna, da pri- jatelj lepe knjige lahko bere, ne da bi s tem motil svojega so- seda. Rokavice so že patenti- rane in se tudi prodajajo.

SMRT ZARADI PETE- LINJEGA PETJA.

Zaradi petlina, ki je vsako jutro kukurikal ob rani zori, se je odigrala v Dunafoldvaru na Madžarskem krvava tragedija. 80 letni stari Franc Varga se je zaradi petja sosedovega pe- telina vsak dan zbudil, ker ni mogel delj spati. Prosil je več-

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

IGRE

ANTIGONE, Sofoklej, 60 strani 30
AZAZEL, trdo vez. 1.—
BENEŠKI TRGOVEC. Igrokaz v 5. dejanj. 80
Klasične igre najslavnejšega dramatika, kar jih pozna svetovna literatura. Dela je prevedel v krasno slovenščino naš najbolj si pesnik Oton Zupančič.

CYRAN DE BERGERAC. Heroična komedija v petih dejanjih. Trdo vezano 1.70

CRNE MASKE

Spisal Leonid Andrejev, 32 str. Cena 35
Globoka ruska drama je podana v jako le- pem slovenskem prevodu.

EDA, drama v 4. dejanjih 60
GOSPA Z MORJA, 5. dejanj 75

KAMELA SKOZI UHO ŠIVANKE. Veselo igr v 3. dejanjih. V igri nastopa 11 oseb 45

KREUTZERJEVA SONATA
Spisal L. N. Tolstoj, 136 strani. Cena 60

8 čudovitim mojstrovim priklene Tolstoj v tem romanu braica nase. Mukoma doživlja- mo prizor za prizorom, grozovitost za gro- zovitostjo do strašnega konca.

LJUBOSUMNOST

Spisal L. Novak, 45 str. an. Cena 30
Dejanje te veseloigre je napeto in polno pri- stnega humorja. Scenarija je skromna, šte- vilo oseb nizko (6). Naši malim odrom, ki žele uspelega večera, knjižico terlo pripo- čamo.

LOKALNA ŽELEZNICA, 3. dejanj 50
LJUDSKI ODER:

5. zv. Po 12 letih, 4. dejanj 60
MAGDA. Spisal Alojz Remec, 86 strani. Cena 45

Zaloga ubogega dekleta v dvanajstih pri- zori. "To je britka, globoka zgodba ženske, ki trpi, pada in odpušča in umira po krivdi moža."

MARTA, SEMENJ V RICHMONDU, 4. dej. ... 30
MOGOČNI PRSTAN, Milčinski, 52 strani 35

NAMIŠLJENI BOLNIK, Moliere, 80 str. 50
OB VOJSKI. Igrokaz v štirih slikah 30

OPOROKA LUKOVKEGA GRAJŠČAKA
47 strani. Cena 30

Ta veseloigra znanega češkega pisatelja Vrh- licekega je namenjena predvsem manjšim o- drom.

PETROKOVE POSLEDNJE SANJE
Spisal Pavel Golja, 84 strani. Cena 40

Božična igra v štirih slikah, primerna za večje odre.

POTOPLJENI ZVON
Spisal Gerhart Hauptmann, 124 str. Cena 50

Dramatska bajka v petih dejanjih.

PEPELUH, narodna pravljica, 6. dejanj, 2 str. 35
REVIZOR, 5. dejanj, trdo vezano 75

R. U. R. Drama v 3. dejanjih s predigro. (Čapek). Vezano 45

ROKA V ROKO 30
MACBETH, Shakespeare. Trdo vezano. 151 str. Cena: mehko vezano 70

OTHELLO, Shakespeare. Mehko vezano 70
SEN KRESNE NOČI, Shakespeare. Mehko vezano. Cena 70

SKOPUH, Moliere, 5. dejanj, 112 str. 50
SPODOBNJ LUDJE ("ŽIVETI")

Spisal F. Lipovec, 40 strani. Cena 30
To je ena izmed petih enodejank, čijih de- janje se vrši pred svetovno vojno. Namen ki ga je imel pisatelj, nam odkriva na četa knjige z besedami: — Ni strah, ne več zdra- vilo, kar ti dajem.

TESTAMENT
Spisal Ivan Rozman, 105 strani. Cena 35

Ljudska drama v štirih dejanjih. Vprizori- tev je omogočena povsod, tudi na takih o- drih, ki ne amorejo za svoje predstave pre- velikih stroškov.

TONČKOVE SANJE NA MIKLAVŽEV VEČER
Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih 60

ZAPRAVLJIVEC, Moliere, 3. dejanja, 107 str. 50

ZGODOVINKE ANEKDOTE. Cena 30
ZA KRIŽ IN SVOBODO. Igrokaz v 5. dejanjih 35

ZBIRKA LJUDSKIH IGER.
3. snopič. Mlin pod zemljo, Sv. Neža, Sanje

13. snopič. Vestalka, Smrt Marije Device, — Marjin otrok

14. snopič. Sv. Boštjan, Junaška deklica, — Materin blagoslov

15. snopič. Turki pred Dunajem, Fajlova in Neža

20. snopič. Sv. Just, Ljubezen Marijinega o- troka 30

PESMI in POEZIJE

AKROPOLIS IN PIRAMIDE 50
BALADE IN ROMANCE, trda vez. 1.25

broširana 1.—
KRAGULJČKI (Utrva) 65

BOB ZA MLADI ZOR, trda vez 40
MOJE OBZORJE, (Gangl) 1.25

NARCIS (Gruden), broš. 30
NARODNA PESMARICA. Cena 50

POLETO KLASJE. Cena 50
PRIMORSKE PESMI, (Gruden), vez. 35

SLUTNE (Albrecht), broš. 30
POHORSKE POTE (Glaser), broširano 30

STO UGANK (Oton Zupančič) 50
VIJOLICA. Pesmi za mladost 60

ZVONČKI. Zbirka pesmi za slovensko mladino. Trilo vezano 90

ZLATOROG, pravljica, trda vez. 60
ŽIVLJENJE

Spisal Janko Samec, 100 strani. Cena 45

PESMI Z NOTAMI

MEŠANI IN MOŠKI ZBOR

Ameriška slovenska lira. (Holmar) 1.—
Orlovski himne. (Vodopivec) 1.20
Pomladanski odmevi, 11. zv. 45

SLOVENSKE AKORDI

22 mešanih in moških zborov, uglasil Karl Adamič Cena 1.50

PLANINKE

Pesni za sopran, alt, tenor in bas, ugasil J. Laharnar Cena 1.20

MOŠKI ZBOR

Gorski odmevi. (Laharnar) 2. zvezek 45
Trije moški zbori. (Pavčič)

Izdala Glasbena Matica 40

DVOGLASNO

Naši himni 50

MLADINI

Osem mladinskih pesmi ob 100 letnici rojstva Fr. Levstika s klavirjem ali harmonijem. Ugasil Emil Adamič Cena 1.—

MEŠANI ZBORI

Trije mešani zbori. Izdala Glasbena Matica 45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:
Domovini. (Foerster) Izdala Glasbena Matica 40

Gorske cvetlice. (Laharnar) 45
Četvero in petero raznih glasov 45

V pepelnici noči. (Sattner) 15
Kantanta za soli, zbor in orkester. Izdala Glasbena Matica 75

Dve pesmi. (Prelovce). Za moški zbor in bariton solo 20

NOTE ZA GOSLI

Uspavanka, zložil Jos. Vedral Cena 1.—

MALE PESMARICE

St. 1. Srbske narodne himne 15
St. 1a. Št. čutiš, Srbine tužni 15

St. 11. Zvečer 15
St. 13. Podoknica 15

Slavček, zbirka šolskih pesmi. (Medved) 25
Lira. Srednješolska, 1. in 2. zvezek po 50

Troglasi mladinski zbor primeren za troglasi- ženski ali moški zbor. 15 pesmic. (Pregel) 1.—

MEŠANI IN MOŠKI ZBORI. (Alj.) —

3. zvezek. Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč 40

6. zvezek. Opomin k veselju; Sveta noč; Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Ge- slo 40

CERKVENE PESMI

Domaci glasovi. Cerkvene pesmi za mešan zbor 1.—
Tantum Ergo (Premr) 50

Mašne pesmi za mešan zbor (Sattner) 50
Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Foerster) 50

K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster) 40
Sv. Nikolaj 60

10 EVHARISTIČNIH PESMI
Za mešani zbor Cena 1.—

MISSA in Honorem St. Josephi, Kyrie Cena 1.—

HVALITE GOSPODA
Pesmi v čast svetnikom, mešan zbor. Cena 1.—

PRILICNOSTNE PESMI
za izvan cerkvene in društvene slavnosti, sestavil A. Grum. Mešani in moški zbori. Cena 1.—

NOTE ZA CITRE

Koželjski. Poduk v igranje na citrah, 4 zvezki 3.50
Buri pridejo, koračnica 20

NOTE ZA TAMBURICE

Javenske narodne pesmi za tamburaški zbor in petje (Bajuk) 1.30

Bom šel na planince. Podpuri slov. narodnih pesmi (Bajuk) 1.—

Na Gorenjskem je fitino 1.—

RAZGLEDNICE

Newyorške. Različne, ducat 40
Iz raznih slovenskih krajev, ducat 40

Narodna noša, ducat 40
POSAMEZNI EOMADI po 5 centov

Naročilom je priložiti denar, bodisi v go- tovinu, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reko- mandirajte pismo.

KNJIGE POŠILJAMO POŠTNE

PROSTO

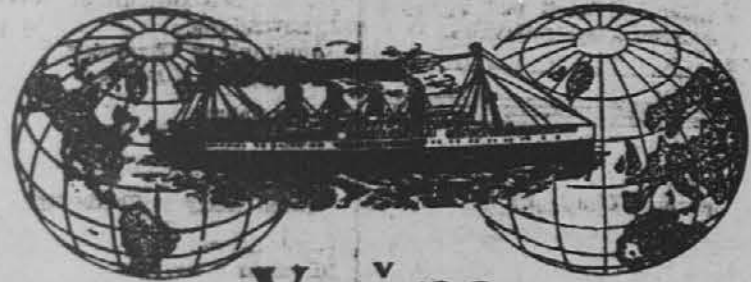
Naslovite na: —

SLOVENIC PUBLISHING

COMPANY

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsi naši dolgo- letni služniki vam zmoremo dati najboljše pojasnila in tudi vse potrebne prekrbete, da je potovanje udobno in hitro. Zato se za- upno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizete in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)

216 West 18th Street

New York, N. Y.

samo petnajst slonov in sicer po nizki ceni 400 dolarjev za žival. Transport s sloni skozi pragozde se več ne izplača. Delo opravi avtomobil mnogo hitreje in tudi ceneje.

Advertise in
"Glas Naroda"

Hči druge žene

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Helga pa skuša baronove besede, ki so jo vendar nekoliko zbegale, pozabiti; vse njene misli in želje so bile še vedno pri Hannesu Leyden. Ker pa je bil dr. Leyden previden in se je pazil, da ga Helga ni opazila, kadar je pogledoval Gondo, zato še ni izgubila vsega upanja. Samo ko bil že enkrat tukaj Grega Strasser in bi se z Gondo javno zaročil, potem bo mogoče dr. Leyden vendar izprevidel, da ne more storiti nič boljšega, kot da se pobriga za lastnico gradu Santen. Ponočna Helga je postala že tako ponižna, da bi bila zadovoljna, ako bi jo dr. Leyden pozelel tudi samo kot bogato nevesto. Nehote pa je še čutila, da ji je stala na poti Gonda, četudi je mislila, da ji ni več nevarna. In vsled tega je bila na svojo sestro še vedno huda.

Zopet je poteklo nekaj tednov in Gonda je že prešela dneve, kdaj bo prišel Grega s svojimi starši. Prav nič se ni čudila, da od njega ni prejela nikakega sporočila. Malo je našel pri tem veselja, da bi zanj pisala gospa Lili. Pri tem pa bi se tudi omejila na najpotrebnejše, ako ne bi bil poklican, da nastopi dedščino po svojem starem očetu. Ker pa je bil sedaj že prav gotovo na potu, ji sploh ne bo pisal, ker jo bo hotel ravno tako presenetiti, kot ga je sama presenetila. Grega ni mogel slutiti, da je vedela o njegovi dedščini.

Da bo takoj, ko bo prejel notarjevo brzojavko, odpotoval, se ji je zdelo popolnoma gotovo. Gonda je o njem pogosto govorila, tudi v pričo dr. Leydena in je dala duška svojemu veselju, da ga bo sedaj zopet kmalu videla. Tedaj je Helga ostro opazovala dr. Leydena, toda je samo videla, da je popolnoma mirno poslušal. Gondino hrepenenje po "prijetosti" ga torej ni vznemirjalo. Slišala je, kako obširno se je razgovarjal z Gondo o presenečenju, ki čaka Grego. Saj je bilo nemogoče, da bi ljubil Gondo, če mu je bilo vse to orez vsakega pomena. In zakaj je bil potem proti njej tako hladen?

Previdno je izprašala teto Kati, ako mogoče prejema pisma od nežne roke in teta Kati je to odločno zanikala. Torej tudi na kako drugo dekle ni bil navožen. Zakaj je bil torej vedno tako hladen proti njej? Četudi ni bila lepota kot Gonda, je vendar imela svoje čare. Vedno misli na to, kar ji je povedal baron Reineborg. Zakaj je ni mogel dr. Leyden tako ceniti, kot baron Reineborg?

Pogosto je bila žalostna in potrta in Gonda ni vedela, kaj bi ji storila na ljubo. Bolelo jo je, da bi to, kar bi moralo biti njena sreča, moglo pomeniti Helgino nesrečo. Zato je bila skoro že zadovoljna, ako jo je Helga mučila s svojimi sitnostmi. Prenašala jih je potrpežljivo, tako potrpežljivo, da je Helgina strežnica, ki je bila pogosto priča takih nastopov, pomilovalno pogledovala Gondo. Gonda si je na gradu pridobila sree vseh poslov in v družinski sobi je bil pogosto pogovor o tem, kako slabo postopa gospodinja s svojo sestro.

"Tega jaz ne bi prenašala," je rekla Helgina strežnica, "treba je povedati gospodu Rutarju ali pa gospej Lasswitz, kako muči gospodično Gondo. Pogosto bi najraje vzrojila in milostljivi povedala svoje mnenje."

Toda Gonda se ni niti pritoževala proti svoji sestri, temveč jo je celo zagovarjala, kadar je Helga v pričo svojega očeta in tete Kati le preveč stresala svojo jezo nad njo. Nekoč, ko se je Helga v pričo očeta posebno razžaljivo izrazila o Gondi in jo je oče resno zavrnil, prosila Gonda očeta, ko je Helga šla iz sobe:

"Vendar se ne pripravaj z ubogo Helgo; saj ne misli tako slabo in je tako nesrečna. Tudi njej ni prav, ker drugače tudi mene ne bi žalila."

Oče jo vprašujoče pogleda.

"Kaj praviš Gonda? Helga je nesrečna?"

Solznih oči pogleda Gonda očeta.

"Da, oče, vem!"

"Zakaj pa je nesrečna?"

"Tega ti ne morem povedati; Helgi to ne bi bilo prav. So bolečine, katere more razumeti človek sam."

Oče jo poboža po lasih.

"To pa zveni, Gonda, kot bi tudi ti vedela, kaj so bolečine. Gonda priklama."

"Da, oče, takrat, ko je bil dr. Leyden tako hud na mene, saj tako se mi je zdelo, takrat me je srce tudi bolelo, kot sedaj Helgo."

Sedaj je vedel oče, da je Gonda ravno tako slutila kot sam, da je bila Helga nesrečno zaljubljena v Hannesa Leydena. Oče globoko vzdihne.

"Gonda, Helga se mi smili v dno srca; toda če se počuti nesrečno, še nima nikake pravice tebe brez vsakega vzroka žaliti, kot te je ravnokar. Tega ji ne smemo pustiti in zato sem jo tudi zavrnil."

Gonda se ga ne upa pogledati. Ko bi oče vedel, koliko hujše jo je še Helga jezila in žalila, kaj bi šele potem rekel? Še mnogo bolj bi bil žalosten in zato ni smel tega nikdar izvedeti.

"Saj ne more nič za to, oče, da jo je njena stara mati napadno vzgajala."

"Ne, tega v resnici ne more. Toda, če ji bom take hudomnosti dovolil, bi se tudi jaz nad njo pregrešil. Ravno tako, kot je napravila njena stara mati. Ali tega ne razumeš?"

Gonda priklama.

"Da, sedaj te razumem. Kako bi bila vesela, ko bi mogla Helgo osrečiti, potem takih stvari ne bo več delala, o tem sem prepričana."

Lucky za Vas

-Je Lahka Kaja!

LAHKA KAJA
PUŠČA
ČIST OKUS

Čist okus - čisto grlo -
kakšno veselje, ko se
zjutraj prebudiš! Hvala
leži boste, da ste prej-
inji večer izbrali lahko
kajo - Luckies.

Za dober počutek po kaji-

Ni samo užitek, ki ga ima človek od kaje Lucky Strikes... je dober občutek po kaji! Sveža ko kresnica. Čist okus v vaših ustih. In ko pričnete peti pri kopanju - je vaš glas čist kakor zvonec! To je velika stvar glede lahke kaje. Lucky Strikes - ker so napravljene iz najfinjših srednjih listov tobaka - imajo dober okus. In ker so lahka kaja, se dobro počutite, ko jih kadite. In po kaji tudi!

★★ ZADNJA NOVICA! ★★

"Sweepstakes" prinašajo veselje
vojnim veteranom

Iz nekega veteranskega doma v Legion, Texas, prihaja vsak teden številno vstopnic vse z isto pisavo. Seveda mi smo jih pregledali, da vstopnice zagotovo odgovarjajo pravilom. In eden mož je pojasnil: "Večina fantov ne more hoditi okrog, jaz pa grem in zato pišem karte zanje."

Z veseljem ugotavljamo, da imajo fantje tudi dobro pogoditi. Ali ste vi že pristopili? Ali ste dobili svojo izbornico Lucky Strikes? Naravnajte na "Your Hit Parade" - ob sredah in sobotah zvečer. Poslušajte, sodite in primerjajte melodije - potem poskusite svoje Lucky Strike "Sweepstakes." In če se ne kadite Luckies, kupite danes zavojček in jih tudi poskusite. Mogoče ste nekaj pogrcnili. Črnili boste prednosti Luckies - Lahke Kaje bogatega, zrelega dela tobaka.

Luckies - lahka kaja

BOGATEGA, ZRELEGA DELA TOBAKA - "IT'S TOASTED"

NOVI RIMSKI GROBOVI NAJDENI V LJUBLJANI

LJUBLJANA, 1. sep.

O zanimivi najdbi na cestišču v Groharjevi ulici, tik ob križišču Tržaške ceste, kjer delavci mestne plinarne kopljejo jarek za plinsko, električno in vodno napeljavo, je bilo obširno poročano v ljubljanskih časopisih. Najdeni sarkofag, ki je eden izmed največjih, kar so jih doslej izkopali v Sloveniji, so prvotno nameravali prenesti v muzej, na predlog prof. Plečnika pa so ta namen opustili in ga postavili v novi park za Obrtno šolo na Mirju. Vest, da bi se prof. Plečnik zavzemal za to, da sarkofag prenesejo na tehniko, je namreč brez podlage.

En del dekoracij, s katerimi je okrašen pokrov sarkofaga, je intakten, vse drugo je mo-

čno poškodovano od krampov in lopat. Celoten sarkofag bodo strokovnjaki skrbno sestavili, pri čemer bodo imeli dokaj težko delo, ker je sarkofag iz zelo slabega materiala. Po njegovi krhosti bi bilo sklepati, da je narejen iz neke vrste peščenca.

Ko so v ponedeljek dopoldne delavci kopali naprej, so odpokali še dva manjša sarkofaga, ki pa se po svoji zunanji obliki niti od daleč ne moreta primerjati s prejšnjim. Izdelava je zelo preprosta, zanimivo pa je, da so na enem izmed njih odkrili napis. Iz katerega stoletja izvirajo najdeni grobovi, si strokovnjaki še ni so edini, prav tako jim še ni mogoče ugotoviti, ali so grobovi Rimljanov ali kristjanov. Vendar pa nekateri znaki odločno kažejo, da je bil prostor, ki ga zdaj izkopavajo, neke vrste Via Apia za Emono ob Rimski cesti. Rimljani so, kakor znano, imeli svoja grobišča zunaj mesta ob cestah. Domneva, da je morala tod mimo voditi cesta iz Ogleja čez Trojane, je skoraj gotovo utemeljena. Razkopali bodo približno še 10 m sveta v okolici, da prodro do večjega grobišča. Po legi grobov se jim bo moralo posrečiti najti tudi smer nekdanje ceste.

Delo pri izkopavanju nadzorujejo na podlagi dogovora z narodnim muzejem trije strokovnjaki: načelnik mestnega kulturnega oddelka dr. Mole, dr. Mal in dr. Ložar.

HAJDUŠKO MAŠČEVANJE

V vasi Zagrebu blizu Podgorice je bil iz zasede ustreljen od neznanih napadalec kmet Miladin Vujošević, njegov oče pa ranjen. Orožniki napadalec še niso izsledili, jasno pa je, da gre za hajduško maščevanje. Ustreljeni Vujošević je l. 1933 ustrelil znanega hajduka Milačiča ter prejel od oblasti 30.000 Din nagrade, ki je bila razpisana na hajdukovo glavo.

Hajduk Milačič je dolgo časa strahoval vso podgoriško okolico. Nekoč so ga orožniki obstrelili, zajeli in odvedli v zapor. Iz zapora pa je utekel s pomočjo stražnika, ki se je pridružil njegovi tolpi. Nekaj časa se je Milačič potikal po Albaniji, potem se je pa vrnil v podgoriški srez. Hajduk Milačič in kmet Vujošević sta imela neke stare spore, in ko sta se nekoč srečala, je Vujošević hajduka ustrelil. To se je zgodilo na neki planini, kjer je bilo več pastirjev, med njimi tudi Vujoševićev brat Savo. Ko so pastirji videli, da je hajduk mrtev, so Vujoševića karali, zakaj je to storil in tako nakopal vsemu kraju maščevanje tolpe ubitega hajduka. Vujošević se je s pastirji prepiral in naposled so se spopadli. V silobranu je Vujošević streljal, ubil svojega brata Savo ter ranil dva druga pastirja. Zaradi tega krvoprelitja ni bil kaznovan, ker je streljal v silobranu, izplačali so mu nagrado 30.000 Din in izselil se je s svojim očetom in ženo v Metehijo. Nedavno se je v domnevi, da je zadeva že

Na parnikih, ki so debelo tiskani, se vrše v domovino izleti pod vožstvom izkušenega spremljevalca.

1. oktobra: Berengaria v Cherbourg
3. oktobra: Rex v Genoa
7. oktobra: Queen Mary v Cherbourg Manhattan v Havre
9. oktobra: Bremen v Bremen
10. oktobra: Ile de France v Havre Conte di Savoia v Genoa
14. oktobra: Normandie v Havre Aquitania v Cherbourg
15. oktobra: Saturnia v Trst
16. oktobra: Europa v Bremen
20. oktobra: Roma v Genoa
21. oktobra: Queen Mary v Cherbourg Washington v Havre
24. oktobra: Rex v Genoa Lafayette v Havre Bremen v Bremen

28. oktobra: Aquitania v Cherbourg
29. oktobra: Ile de France v Havre
31. oktobra: Vulcania v Trst

4. novembra: Queen Mary v Cherbourg
6. novembra: Europa v Bremen
7. novembra: Champlain v Havre Conte di Savoia v Genoa

11. novembra: Aquitania v Cherbourg Normandie v Havre

14. novembra: Rex v Genoa

18. novembra: Queen Mary v Cherbourg

20. novembra: Bremen v Bremen

21. novembra: Lafayette v Havre Saturnia v Trst

25. novembra: Normandie v Havre Berengaria v Cherbourg

28. novembra: Conte di Savoia v Genoa

2. decembra: Queen Mary v Cherbourg

3. decembra: Champlain v Havre

4. decembra: Europa v Bremen

5. decembra: Vulcania v Trst

9. decembra: Normandie v Havre Berengaria v Cherbourg

12. decembra: Rex v Genoa

15. decembra: Bremen v Bremen

16. decembra: Queen Mary v Cherbourg

26. decembra: Normandie v Havre

pozabljena, vrnil domov in zdaj ga je zadelo hajduško maščevanje.

Pišite nam za cene voznih listov, rezervacij kabin in pojasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

(Dalje prihodnj.)